

2015-10-23

Avdelningen för vård och omsorg
Elisabeth Melin

Motion 15 och 24 - Ge ensamkommande barn ett bättre och mer rättssäkert mottagande

Beslut

Styrelsen föreslår kongressen besluta

att motionerna 15 och 24 anses besvarade och inte föranleder någon ytterligare åtgärd.

Motionerna

Norbergs kommun och Hedemora kommun föreslår kongressen **att** Sveriges Kommuner och Landsting skyndsamt skärper påverkansarbetet mot Sveriges riksdag så att Migrationsverkets anvisningsprinciperna gällande anknytningskriterier för ensamkommande barn ändras och **att** Sveriges Kommuner och Landstings inriktningsmål nummer 47 lyder ”SKL ska verka för att fördelningen i landet av asylsökande och flyktingar, i synnerhet ensamkommande barn, leder till bättre integrering i samhälle och arbetsliv.”

Styrelsen

SKL har tagit fram ett 35-punktprogram för utvecklingen till ett hållbart asyl- och flyktingmottagande där mottagande av de ensamkommande barnen ingår. Det handlar om åtgärder för att förbättra samspel och samverkan mellan stat och kommun, om bosättning och asyl- och flyktingmottagandets fördelning och om det statliga ekonomiska ansvaret. Med utgångspunkt i dessa förslag för SKL en bred dialog med regeringen som ska syfta till omedelbara och mer långsiktiga lösningar.

Aldrig förr har så många barn och unga utan anhöriga sökt asyl i Sverige. SKL har under lång tid påpekat att mottagningssystemet inte följt med i utvecklingen och därför måste ses över. Något som nu ställs på sin spets när Migrationsverket räknar med 25 000 ensamkommande barn under 2015.

För ett hållbart system krävs en bättre samsyn mellan stat, kommun och landsting om möjligheter och behov, annars kommer kommuner och landsting inte kunna utföra sina uppdrag och barnens rättssäkerhet äventyras.

Det behövs både snabba effektiviseringar och ett system som är flexibelt för att möta variationer i tillströmningen och långsiktigt hållbart. Vi har inte råd med segdragen statlig byråkrati. Det handlar både om att stödja utsatta unga människor och att inte slå knut på kommunernas verksamhet

SKL har under en längre tid fört fram flera förslag till staten för att underlätta för kommunerna och därmed för ensamkommande barn och unga.

Sedan i somras pågår en myndighetsdialog på ledningsnivå. Syfte är vad kan alla aktörer kan göra var och en för sig och gemensamt för att underlätta mottagandet av ensamkommande barn och unga? Att tydliggöra vilka krav de olika parterna har på varandra och att hitta kreativa lösningar för att ge bättre förutsättningar för kommunernas mottagande på kort och långsikt.

Ett stort bekymmer idag för kommunerna är att 40 procent av de ensamkommande barnen anvisa med anknytningsskäl. Dessa anvisningar sker med kort varsel utöver kommunernas överenskommelser med Migrationsverket. De ensamkommande barnen anvisas därmed ofta till kommuner som redan har många asylsökande- och flyktingar. Vidare har det uppmärksammats att barn kan fara illa när de kommer till en ibland mycket oklar och svag anknytning och måste ofta omplaceras snabbt till annat familjehem eller HVB hem. Kommuner som tar emot många ensamkommande barn och övriga flyktingfamiljer uppger att de har svårt att ställa iordning skollokaler och hitta behöriga lärare enligt skollagens krav med kort varsel. De har också svårt att erbjuda nödvändig hälso- och sjukvård inklusive tandvård.

Migrationsverket har utlovat att ta fram ett förslag till en justerad anvisningsmodell i syfte att få en jämnare fördelning i Sverige där bl.a. anknytningar i steg 1 räknas in i fördelningstalet. En fråga som SKL drivit under lång tid och nu får gehör för. Migrationsverket ser även över om de i alla anknytningsärenden kan kontakta berörd socialtjänst. Migrationsverket har fått i uppdrag från regeringen att göra en översyn av lagen om utökade möjligheter (tvångslag) för anvisning av ensamkommande barn.

Riksrevisionen genomför just nu en granskning om mottagandet av ensamkommande asylsökande barn. Resultatet av granskningen kommer att presenteras i en rapport, med planerad publicering i november 2015. Syftet med granskningen är att utreda i vilken utsträckning staten har gett kommunerna förutsättningar att ta emot de ensamkommande asylsökande barnen, med utgångspunkt i barnets bästa. Med förutsättningar avses de ramar som styr kommunernas mottagande av ensamkommande asylsökande barn i form av regelverk, statliga ersättningar samt stöd och kunskap om ensamkommande som kommunerna kan behöva. SKL har vid flera olika tillfällen lämnat synpunkter till Riksrevisionen.

Styrelsen konstaterar därför att det motionerna efterfrågar redan genomförs.

Ge ensamkommande barn ett bättre och mer rättssäkert mottagande

Sammanfattning

Kongressen föreslås besluta om en skarpare skrivning i inriktningsmål nummer 47 för att ge ensamkommande flyktingbarn ett bättre och mer rättssäkert mottagande i svenska kommuner.

Bakgrund

I Hedemora kommun har Migrationsverket upphandlat platser för asylsökande motsvarande drygt 7 % av kommunens befolkning. Det har inneburit ett stort åtagande för kommunen men efter år av hårt arbete har berörda myndigheter, organisationer, lokalt näringsliv och frivilliga hittat ett sätt som gör att vi kan ta emot flyktingarna på ett bra sätt.

I Migrationsverkets anvisningsprinciper för ensamkommande barn fastslås: "I första hand anvisar Migrationsverket en kommun där barnet har eller anses ha en viss anknytning."

Det innebär att kommuner som har ett stort antal asylsökande och nyanlända får ansvar för ett oproportionerligt stort antal ensamkommande barn och att de avtal som kommunerna skriver med Migrationsverket sätts ur spel.

Tanken är god men systemet fungerar inte i praktiken.

Vår kommun gör allt i för att ta emot alla barn på ett så bra sätt som möjligt men när antalet barn som anvisas till kommunen ökat explosionsartat under senaste halvåret som fallet är i Hedemora kommun blir inte omhändertagandet av barnen varken rättssäkert eller gott. Från 1/1 2015 - 24/8 2015 har Hedemora kommun tagit emot ytterligare ett 40 ensamkommande barn utöver ordinarie avtal med Migrationsverket. Utöver dessa barn har andra anvisningskommuner valt att placera ett 25 tal ensamkommande i familjehem i Hedemora kommun senaste 3 månaderna.

- Socialtjänsten har inte kapacitet att göra det stora antal akuta barnutredningar som barnen "med anknytning" innebär
- Socialtjänsten får allt svårare att hitta lediga, lämpliga familjehem eller andra boendeformer i närområdet
- Överförmyndaren hinner inte hitta eller utreda Gode män till alla barn som behöver det

Förslag till Inriktningsmål för kongressperioden 2016-2019 nr 47 lyder "SKL ska verka för att fördelningen i landet av asylsökande och flyktingar leder till bättre integrering i samhälle och arbetsliv."

Bedömning

För att asylsökande barn som kommer ensamma till Sverige ska få ett bättre och mer rättssäkert mottagande än idag bör Migrationsverkets anvisningsprinciper och fördelningssystemet mellan Sveriges kommuner ändras. SKL bör skärpa skrivningen i inriktningsmål nummer 47 för att tydliggöra just gruppen ensamkommande barn.

Yrkande

Vi föreslår att kongressen beslutar

att Sveriges Kommuner och Landsting skyndsamt skärper påverkansarbetet mot Sveriges riksdag så att Migrationsverkets anvisningsprinciper för ensamkommande barn ändras

att Sveriges Kommuner och Landstings inriktningsmål nummer 47 lyder "SKL ska verka för att fördelningen i landet av asylsökande och flyktingar, i synnerhet ensamkommande barn, leder till bättre integrering i samhälle och arbetsliv."

Hedemora kommun

Ge ensamkommande barn ett bättre och mer rättssäkert mottagande

Sammanfattning

Kongressen föreslås besluta om en skarpare skrivning i inriktningsmål nummer 47 för att ge ensamkommande flyktingbarn ett bättre och mer rättssäkert mottagande i svenska kommuner.

Bakgrund

I Norbergs kommun har Migrationsverket upphandlat platser för asylsökande motsvarande ca 10 % av kommunens befolkning. Det innebär ett stort åtagande för kommunen men efter år av hårt arbete har berörda myndigheter, organisationer, lokalt näringsliv och frivilliga hittat sätt att ta emot flyktingarna på ett bra sätt.

I Migrationsverkets anvisningsprinciper för ensamkommande barn fastslås: ”I första hand anvisar Migrationsverket en kommun där barnet har eller anses ha en viss anknytning.”

Det innebär att kommuner som har ett stort antal asylsökande och nyanlända får ansvar för ett oproportionerligt stort antal ensamkommande barn och att de avtal som kommunerna skriver med Migrationsverket sätts ur spel. Tanken är god men systemet fungerar inte i praktiken.

Vår kommun gör allt i vår makt för att ta emot alla barn på ett så bra sätt som möjligt men när antalet barn som anvisas ”med anknytning”, oftast med bara ett dygns varsel, är mer än dubbelt så högt som det antal vi har skrivit avtal med Migrationsverket om och förberett oss för (20 barn år 2015 för Norbergs del), blir mottagandet varken bra eller rättssäkert.

- Socialtjänsten har inte kapacitet att göra det stora antal akuta barnutredningar som barnen ”med anknytning” innebär
- Socialtjänsten kan inte längre hitta lediga, lämpliga familjehem eller andra boendeformer i närområdet, varpå de ensamkommande barnen placeras i andra kommuner långt ifrån den/de som barnen har anknytning till i Norberg
- Överförmyndaren hinner inte hitta eller utreda Gode män till alla barn som behöver det

Förslag till Inriktningsmål för kongressperioden 2016-2019 nr 47 lyder ”SKL ska verka för att fördelningen i landet av asylsökande och flyktingar leder till bättre integrering i samhälle och arbetsliv.”

Bedömning

För att asylsökande barn som kommer ensamma till Sverige ska få ett bättre och mer rättssäkert mottagande än idag bör Migrationsverkets anvisningsprinciper gällande anknytningskriterier utvecklas och fördelningssystemet mellan Sveriges kommuner ändras. SKL bör skärpa skrivningen i inriktningsmål nummer 47 för att tydliggöra just gruppen ensamkommande barn.

Yrkande

Vi föreslår att kongressen beslutar

att Sveriges Kommuner och Landsting skyndsamt skärper påverkansarbetet mot Sveriges riksdag så att Migrationsverkets anvisningsprinciper gällande anknytningskriterier för ensamkommande barn ändras

att Sveriges Kommuner och Landstings inriktningsmål nummer 47 lyder ”SKL ska verka för att fördelningen i landet av asylsökande och flyktingar, i synnerhet ensamkommande barn, leder till bättre integrering i samhälle och arbetsliv.”

Norbergs kommun